

РЕШЕНИЕ

№ 2275

гр. Варна, 23.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 31 СЪСТАВ, в публично заседание на шести юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Любомир Нинов

при участието на секретаря Дияна Димитрова
като разгледа докладваното от Любомир Нинов Гражданско дело №
20223110108795 по описа за 2022 година

Ищецът „Профи Кредит България“ ЕООД сочи, че в законоустановения срок по чл.415, ал.1 от ГПК и в изпълнение на разпореждане, постановено по ч.гр.д.№5781/2022г. по описа на РС - гр.Варна, представям иск с правно основание чл.422, ал.1 във вр. с чл.415, ал.1 от ГПК относно вземанията си срещу ответника А. А., в общ размер на 12 119.52лв., от които: главница в размер на 4345.21лв., договорно възнаграждение в размер на 7774.31лв., ведно със законна лихва до изплащане на вземането, представляващо неизплатено задължение по Договор за потребителски кредит №5005510571. Сочи, че вземането му произтича от сключен на 10.12.2013г. договор за потребителски кредит №5005510571 между него, като кредитор и Е. А. А. и Й. Ф. О., като солидарни длъжници. Договорът е сключен при посочени от ответника параметри, посочени от същия в раздел VI на ДПК „Параметри на договора за потребителски кредит". Съгласно т.3 от ОУ това е образец на договор за отпускане на заем до размера на посочения от клиента или до по-нисък размер, одобрен от кредитора. Параметрите на сключения Договор за потребителски кредит са както следва: общо задължение по договора в размер на 14580лв., включващо: сума за изплащане на заема: 4500лв.; срок на заема: 48 месеца; размер на вноса: 303.75лв.; дата на погасяване: 10-ти ден от месеца; годишен процент на разходите (ГПР %): 110.70%; годишен лихвен процент: 76.89%; лихвен процент на дел: 0.21%. подписан при ОУ, които са неразделна част от него, предадени са на клиента при подписването им и той е декларирал, че е запознат със съдържанието им и ги приема, няма забележки

към тях и се задължава да ги спазва /Буква „Б" от ДПК/. На основание ОУ към договора за потребителски кредит във връзка с чл.121-127 от ЗЗД Й. Ф. О., в качеството си на съдлъжник по договора за потребителски кредит, се задължава да отговаря за задължението на Е. А. А. при условията, посочени в договора. Ищецът изпълнява точно и в срок задълженията си по договора, като превежда на 10.12.2013г. парична сума в общ размер на 4500лв. по посочената от длъжника Е. А. банкова сметка. От своя страна длъжника поема задължение да погасява предоставения заем с равни месечни вноски, в размер и срокове, според погасителния план, който е неразделна част от Договора за потребителски кредит. Изготвен е погасителен план с определени 48 равни месечни вноски в размер на 303.75лв., с падежна дата - всяко 10-то число на месеца. Съгласно Общите условия към Договор за потребителски кредит №5005510571 длъжниците дължат на дружеството договорно възнаграждение за отпуснатия кредит. Договорното възнаграждение по кредита е предварително определено в договора. Страните по този ДПК се споразумяват договорното възнаграждение, което възниква като задължение към деня на отпускане на заема, да се разсрочи във времето и да се погасява в рамките на погасителния план. Неизплатеното договорно възнаграждение от страна на длъжниците по делото е в размер на 7774.31лв. Договорното възнаграждение се претендира от падежа на първата неизплатена вноска - 10.09.2014г. до 10.12.2017г. Солидарните длъжници не са изпълнявали поетите договорни задължения и са направили само осем пълни погасителни вноски и една непълна, видно от приложеното Извлечение по сметка към ДРЗ № 5005510571. Крайният срок за погасяване на кредита съгласно погасителния план към ДРЗ №5005510571 е изтекъл на дата 10.12.2017г., с изтичането на който срок е настъпила и изискуемостта на задължението на длъжника в пълен размер. На дружеството е станал известен факта, че длъжникът по договора Е. А. е починал и затова предприело действия по съдебно събиране на вземанията си по процесния договор срещу наследниците на починалия. Според приложеното с исковата молба удостоверение за наследници, наследници по закон на починалия кредитополучател Е. А. А. е А. Е. А. които като такъв, следва да отговаря разделно съобразно наследствения си дял, за цялото вземане в пълен размер. Задължението по подаденото заявление е за общо 12119.52лв. и включва неплатена главница в размер на 4345.21лв.; неплатено договорно възнаграждение в размер на 7774.31лв., дължимо за периода от 10.09.2014г. до 10.12.2017г., законна лихва от дата на подаване на заявлението до изплащане на вземането. Счита, че предвид гореизложеното, ответникът по настоящето дело, като наследник на починалия длъжник по ДПК В. Е. С., следва да отговаря за пълния размер на посоченото общо задължение, както следва:

общо 12119.52лв., от които: главница в размер на 4345.21лв., договорно възнаграждение в размер на 7774.31лв., ведно със законна лихва до изплащане на вземането, представляващо неизплатено задължение по ДПК №5005510571, ведно със законна лихва от входирането до окончателното изплащане на вземането. Към момента размерът на погасеното от задължение по ДПК №5005510571 е в общ размер на 2487лв. С плащанията си длъжникът е погасил част от задълженията по договора, от които номинал в размер на 2460.48лв. Сумата от 26.52лв. е покрила лихви за забава по кредита, на основание т.12.1 от ОУ: Счита, че предявеният иск е основателен и доказан и следва да бъде уважен. ДПК №5005510571 е сключен в рамките на исканите от ответника параметри, посочени от същия в раздел VI. на ДПК „Параметри на договора потребителски кредит“. Съгласно ОУ, кредиторът чрез упълномощен от него кредитен експерт /КЕ/ представя на клиента и съдлъжника образец на договор за потребителски кредит, като те са длъжни надлежно да попълнят и проверят всички клаузи и данни на ДПК. След това клиентът и съдлъжникът са длъжни собственоръчно да подпишат договора и неговите приложения, като ги предадат чрез КЕ на кредитора. След извършена преценка съгласно вътрешни правила, попълненият и подписан от КЛ проектодоговор на ДПК е подписан и от страна на кредитора, съответно влиза в сила. „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД изпълнява точно, съгласно ОУ към Договор за потребителски кредит №5005510571, задължението си като превежда по посочена от КЛ в ДРП банкова сметка заемната сума. Ищецът е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК в РС - Варна по която е образувано ч.гр.д. №5781/2022г. След като наследникът А. А. е подал възражение срещу издадената от съда заповед за изпълнение на дружеството е дадено указание за предявяване на иск за установяване на вземането си, получено от заявителя на 06.06.2022г.

Моли, да се постанови решение, с което да се установи съществуването на вземане в полза на ищеца срещу ответника в общ размер на 12119.52лв., от които: главница в размер на 4345.21лв., договорно възнаграждение в размер на 7774.31лв., ведно със законна лихва до изплащане на вземането, представляващо неизплатено задължение по ДПК №5005510571, ведно със законна лихва от входирането до окончателното изплащане на вземането и да се присъдят направените по делото разноски.

Ответната страна в срока по чл.131 от ГПК е подала възражение, в което сочи, че оспорва иска, като твърди, че между наследодателя му и ищцовото дружество не е налице облигационна връзка, че на наследодателя му не е предоставен кредит по процесния договор, както и че не е получавана сума по него; оспорва активната материалноправна легитимация на ищеца по

иска; счита, че е налице несъответствие между фактическото и правно основание, заявени в заповедното производство и заявените в настоящото производство. Оспорва автентичността на представения договор за потребителски кредит, както и декларация във връзка с обработката на личните данни с твърдение, че те не са подписани от наследодателя му. Прави възражение за нищожност на договора за кредит, както и на отделни негови клаузи, поради накърняване на добрите нрави по чл.26 от ЗЗД и поради неравноправност по смисъла на ЗЗП, по следните съображения: На първо място предвид момента на договаряне, процесният договор попада в приложното поле на ЗПК и общата императивна закрила, предвид факта, че кредитът е предоставен на физическо лице, като не са налице данни то да е действало като професионалист, респективно кредитополучателят се явява потребител по смисъла на чл.9, ал.3 от ЗПК. Приложението на този закон е признато от кредитора с представянето на длъжника за попълване на формуляра за преддоговорна информация, а именно на Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити. На следващо място, от клаузите на договора е видно, че е договорено заплащането на годишна възнаградителна лихва в размер на 76.89%, респективно ГПР възлиза на 110.70%. Сочи, че според правната доктрина и съдебна практика накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, пр.3 от ЗЗД е налице, когато се нарушава правен принцип, било той изрично формулиран или пък проведен чрез създаването на конкретни други разпоредби. Такъв основен принцип е добросъвестността в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Тъй като става дума за търговска сделка, нормата от ТЗ, чрез която е прокаран този принцип е чл.289 от ТЗ, но общите правила на ЗЗД и по конкретно чл.8, ал.2, чл.9 от ЗЗД, също намират приложение. За да се даде отговор на въпроса дали уговореното от страните накърнява добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, пр.3 от ЗЗД, преценката дали е нарушен някой от посочените основни правни принципи, се прави съобразно обстоятелствата за всеки конкретен случай. В разглежданият казус, с процесния договор за потребителски кредит на наследодателя на ответника е предоставена в заем сума от 4500лв., при уговорен ГЛП в размер на 76.89% и ГПР в размер на 110.70%. Характера на лихвата по договора е възнаградителен, тъй като тя е уговорената за ползване на дадената парична сума. Действително към датата на сключване на процесния договор за кредит-10.12.2013г. липсват императивни разпоредби на ЗПК по отношение размера на възнаградителната лихва, тъй като ал.4 и ал.5 от чл.19 от ЗПК, според които ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения, а клаузите в

договори, надвишаващи този размер, се считат нищожни, са влезли в сила от 23.07.2014г. Приемането обаче на тези норми, макар и в по-късен момент и факта, че се касае за потребителски договор, при който едната страна е по-слаба икономически, респективно се ползва със засилената защита на ЗЗП и ЗПК, налага извода, че максималният размер на лихвата /възнаградителна или за забава/ е ограничен. Обратното би означавало икономически по-слаби участници в гражданският оборот да бъдат третираны неравноправно, като недостигът на материални средства за един субект се използва за облагодетелстване на друг. Противоречаща на добрите нрави е уговорка, предвиждаща възнаградителна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва /а за обезпечени кредити-двукратния размер на законната лихва/. Ето защо в случая при преценка на съответствието на спорната договорна клауза с добрите нрави, следва да се вземе предвид съотношението между уговорения с нея размер на възнаградителна лихва и законната лихва. Размерът на последната е общоизвестен като към основния лихвен процент на БНБ се прибавят десет пункта, като конкретно към сключване на договора-10.12.2013г. размерът на законната лихва е 10.03% на годишна база. Следователно, уговорената с процесния договор годишна възнаградителна лихва от 76.89% е седемкратно по-висока от размера на законната лихва. С оглед на което считаме, че уговорката определяща размера на възнаградителната лихва, съответно на ГПР, противоречи на добрите нрави и се явява нищожна. Поради това, че нищожните уговорки не произвеждат никакво действие, следва да се приеме, че лихва не е уговорена между страните по процесния договор и такова задължение не е възникнало за длъжника-наследодател на ответника. От което следва едновременно извод за неоснователност на предявената искова претенция и че с всички извършени плащания от длъжника е погасявано основното му задължение - главницата, чийто размер е 4500лв. Договорът за потребителски кредит обаче, е недействителен поради неспазване на императивните изисквания, залегнали в чл.11, ал.1, т.10 ЗПК. Така, в процесния договор, кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютни стойности на лихвения процент по заема, ГПР на заема и годишното оскъпяване на заема. Липсва обаче ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира посочения в договора ГПР от 110,70%/. Прави изрично възражение за погасяване по давност на претендираната с иска главница и възнаградителна лихва.

Съдът приема, че предявеният иск намира правното си основание в чл.422, ал.1 от ГПК.

Съдът след преценка на направените от страните изявления и събраните по делото доказателства при условията на чл.235, ал.2 от ГПК приема за

установено от фактическа и правна страна по предявения иск следното:

Съдът в рамките на ч.гр.д.№5781/2022г. на ВРС, XXXI състав по реда на чл.410 от ГПК е осъдил ответника да заплати на ищеца

4 345.21лв. неплатена главница по договор за потребителски кредит от 10.12.2013г., 7 774.31лв.договорно възнаграждение за времето от 10.09.2014г. до 10.12.2017г. и 292.39лв. държавна такса и юрисконсултско възнаграждение.

Ищеца за доказване на твърдението си за възникване на договорното задължение е представил копие от договор за потребителски кредит №500551071/10.12.2013г., декларация във връзка с обработка на личните данни от 9.12.2013г., Общи условия, известие за одобрение към договора, копие от преводно нареждане от 10.12.2013г. за сумата от 4 500лв., стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителски кредит от 9.12.2013г., удостоверение за наследници и извлечение по сметка към договора за потребителски кредит.

Съгласно съдържанието на договора за потребителски кредит ищцовото дружество е предоставило на Е. А.А. кредит в размер на 4 500лв., който е следвало да бъде изплатен на равни вноски от по 303.75лв. посочената сума е преведена от кредитора на кредитополучателя съгласно представеното преводно нареждане на 10.12.2013г., а кредитополучателят е починал на 4.10.2014г. и е оставил за наследник сина си - ответника А. Е. А.. Договорът за кредит е двустранно подписан и в рамките на изготвена и приета СГЕ по повод на проведено от ответника оспорване е установено, че подписът положен за кредитополучател е автентичен.

Предвид изложеното съставът намира за доказано, че между ищцовото дружество и Е. А. А. е възникнало заемно договорно отношение от 10.12.2013г. по силата на което кредиторът е предоставил на А. заем в размер на 4 500лв. получени от кредитополучателя съгласно представеното преводно нареждане. Кредитополучателят десет месеца след това е починал на 4.10.2014г., като е оставил сина си А. Е. А. като единствен наследник, като по този начин последният е придобил всички права и задължения на починалия включително и задължението за погасяване на дълга по начина предвиден в договора.

По въпросите свързани с възраженията на ответника намиращи основанията си в ЗПК и ЗЗашП съдът намира следното:

Договорът за кредит съдържа уговорка, че той е със срок 48 без да се посочва времева мерна единица-дни, седмици, месеци или години, ГПР е определен на 110.70%, към момента на сключване на заемния договор е бил приет ЗПК, но ограничението на чл.19, ал.4 и 5 от него не е било въведено, а

то е прието на следващата година. Това поставя въпроса за действието на това изменение на закона по отношение заварените като вече възникнали заемни отношения каквото е и настоящото. Съгласно § 13 от ПЗР на ЗПК разпоредбите на този закон не се прилагат за договорите за кредит, сключени преди датата на влизането му в сила, освен по отношение на такси, обезщетения или неустойки по §9, т.3 от този закон, а съгласно пар.5 от ПРЗ на ЗПК разпоредбите на закона не се прилагат за договори за потребителски кредит, сключени преди датата на влизането му в сила, с изключение на чл.14, 15, 26 и 35, които се прилагат за безсрочни договори за кредит, сключени преди тази дата. При това положение уговорения в кредитния договор ГПР надвишаващ значително допустимото по приетата в последствие разпоредба на чл.19, ал.4 от ЗПК не се явява съдържащ в тази си част нищожна клауза.

По отношение на възраженията за противоречие на ЗЗашП:

Законът за защита на потребителите е бил приет към момента на сключване на заемния договор поради което разпоредбите му се явяват относими към посоченото правоотношение.

Предвид създадената между страните облигационна обвързаност съдът счита, че ответника притежава качеството потребител по смисъла на § 13, т.1 от ДП на ЗЗП, даващ легална дефиниция на понятието „потребител“, според който текст потребител е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност. На кредитополучателя в качеството на физическо лице е предоставена финансова услуга. Разпоредбата на чл.143 от ЗЗП дава легално определение на понятието „неравноправна клауза“ в договор, сключен с потребителя и това е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравноправие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя като в 19 точки визираната правна норма дава неизчерпателно изброяване на различни хипотези на неравноправие.

Според чл.146, ал.1 от ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако не са уговорени индивидуално, като в алинея 2 от същата разпоредба е разписано, че не са индивидуално уговорени клаузите, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им особено в случаите на договор при общи условия. Тези нормативни разрешения са дадени и в Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори, която е транспонирана с нов чл.13а, т.9 от ДР на ЗЗП/ ДВ бр.64/2007г./ Според чл.3 от Директивата неравноправни клаузи са договорни клаузи, които не са индивидуално договорени и които въпреки

изискванията за добросъвестност създават в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора. Според Директивата не се счита за индивидуално договорена клауза, която е съставена предварително и следователно потребителят не е имал възможност да влияе на нейното съдържание. Фактът, че някои аспекти от дадена клауза или някоя отделна клауза са индивидуално договорени, не изключва приложението на чл.3 от Директивата към останалата част на договора, ако общата преценка на договора сочи, че той е договор с общи условия.

Съдът намира, че уговореният между кредитора и кредитополучателя ГПР е прекомерен и противоречи на принципа за спазване на добрите нрави при договарянето, като създава за кредитора прекомерно обогатяване за сметка на потребителя на кредитната услуга. До този извод се стига по аргумент от чл.14, ал.4 на ЗПК, с който законодателят е определил горната граница до която счита, че е приемливо да достига търговската печалба от потребителско кредитиране. От друга страна договорът не е придружен с изискуемият се по чл.11, ал.1, т.11 от ЗПК погасителен план, което го прави изцяло нищожен и по него се дължи връщане само на полученото, а това при настоящия случай е сумата от 4 345.21лв.

Предвид изложеното съдът намира, че искът се явява частично основателен за получената от наследодателя на ответника в заем сума от 4 345.21лв., а за другите суми претенцията следва да бъде отхвърлена като недоказана по основание.

Ответникът следва да заплати на ищеца сумата от 621.39лв. разноси отговарящи на уважената част от претенцията, а търговското дружество от своя страна следва да заплати за отхвърлената част от иска му разноси в размер на 1 411.23лв.

Ето защо, съдът

РЕШИ:

ПРИЕМА за установено в отношенията между ищеца „Профи кредит България“ ЕООД, ЕИК175074752 със седалище и адрес на управление гр.София, бул.”България“ №49, бл.53Е, вх.В, и ответника А. Е. А. ЕГН***** от гр.Варна, ***, че ответното физическо лице дължи на търговското дружество сумата от 4 345.21лв. останала непогасена главница по договор за потребителски кредит от 10.12.2013г. сключен между търговското дружество и наследодателя на ответника, заедно със законната лихва от датата на сезиране на съда-7.07.2022г. до окончателното изплащане на сумата, присъдена по заповедното гр.д.№5781/2022г. на ВРС, 31 състав,

като **отхвърля** претенцията за сумата от 7 774.31лв. търсена като присъдено договорно възнаграждение за времето от 10.09.2014г. до 10.12.2017г., на осн. чл.422 от ГПК.

ОСЪЖДА А. Е. А. ЕГН***** от гр.Варна, *** да заплати на „Профи кредит България“ ЕООД, ЕИК175074752 със седалище и адрес на управление гр.София, бул.”България“ №49, бл.53Е, вх.В сумата от 621.39лв. сторени по делото разноски, на осн. чл.78 от ГПК.

ОСЪЖДА Профи кредит България“ ЕООД, ЕИК175074752 със седалище и адрес на управление гр.София, бул.”България“ №49, бл.53Е, вх.В да заплати на А. Е. А. ЕГН***** от гр.Варна, *** сумата от 1 411.23лв. сторени по делото разноски, на осн. чл.78, ал.3 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред ОС-Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Варна: _____